

بسمه تعالی

تاریخ: ۱۴۰۰/۰۶/۲۳

شماره: ۱۴-۰۱۵۷

مقام عالی وزارت نیرو

جناب آقای مهندس علی اکبر محرابیان

موضوع: هفت پیشنهاد بخش خصوصی صنعت آب

با سلام و احترام؛

ضمن عرض تبریک به مناسبت کسب رای اعتماد بالا از مجلس شورای اسلامی و انتصاب به عنوان وزیر نیرو در این دوران خطیر، علاقمندیم تا با توجه به شرایط بحرانی کنونی و وضعیت نامناسب فعلی اعم از شاخص های نامناسب اقتصادی و منابع محدود مالی در دسترس که ناشی از تحریم های مالی و نفتی، تورم، هزینه های جاری بالای دولت، کسر بودجه بالای سال ۱۴۰۰، پیش بینی تورم بالا برای سال های بعد و تعداد فراوان پروژه های ناتمام می باشد، در این یادداشت اختصاصی، پیشنهادات اولیه انجمن صنفی شرکتهای صنعت آب را به عنوان نماینده عمده فعالان بخش خصوصی صنعت آب به استحضار آن مقام محترم برساند.

این انجمن به عنوان یک نهاد صنفی کارفرمایی شامل شرکتهای پیمانکار، سرمایه گذار، سازنده و بهره بردار صنعت آب با سابقه ی ۲۰ ساله مشارکت در بسیاری از ارکان تصمیم سازی و سیاست گذاری تلاش خواهد نمود تا به عنوان مشاوره امین، تجربه سالیان دور خود را برای دست یابی به موفقیت در اختیار جنابعالی قرار دهد.

یادداشت حاضر گام نخست برای ارائه سرفصل پیشنهادات به آن مقام عالی می باشد:

۱. ایجاد وفاق ملی برای کاهش چالش های آبی کشور

حل چالش های آبی کشور به خصوص مسائل انتقال آب بین حوزه های، نیازمند نگاهی ملی و غیر منطقه ای و بخشی به آنها می باشد. همان گونه که شاهد بوده ایم، این موضوع دغدغه اصلی ذینفعان استانی در مجلس شورای اسلامی نیز بوده است. تلاش در جهت بسیج فرابخشی و ایجاد وفاق ملی برای حل مسائل بخش آب مستلزم وجود نگاهی ملی خواهد بود. در این راستا گفتگوی مستمر و اثربخش جنابعالی با شهروندان و ذینفعان ضروری است. پیشنهاد می شود مقرر فرمایید تا موضوع لایحه جامع آب که به خاطر اختلاف نظر ذینفعان سال هاست امکان نهایی شدن پیدا نکرده است به عنوان یک میثاق ملی با مشارکت تمام ذینفعان صنفی و مدنی در دستو کار قرار گیرد.

۲. تقویت اقتصاد آب به عنوان ریشه اصلی مشکلات بخش آب

موضوع اقتصاد بخش آب، یکی از چالش های اصلی این بخش می باشد. موضوع آب و برق رایگان یکی از اشتباهات بزرگ وزارت نیرو در دولت دوازدهم بود که اقتصاد ضعیف این بخش را به شدت تضعیف کرده است.

الزام صنایع به خصوص در فلات مرکزی ایران به سرمایه‌گذاری در حوزه تصفیه پساب و استفاده مجدد در فرایند صنعتی و همچنین تقویت قراردادهای بیع متقابل از مهم‌ترین اقدامات در زمینه آزادسازی قیمت آب، خواهد بود که در گام نخست باید در حوزه مصارف صنعتی مورد توجه قرار گیرد.

۳. اولویت‌بخشی به طرح‌های نیمه‌تمام و تعیین تکلیف این پروژه‌ها

پروژه‌های نیمه‌تمام مساله و چالش اصلی و تمام ناشدنی بخش خصوصی صنعت آب به حساب می‌آید. پروژه‌هایی که در قراردادهایی دو ساله تعریف می‌شوند و در مقام عمل بیش از ده سال به طول می‌انجامد. لیست هزاران طرح نیمه‌تمام در اختیار همکاران شماس. اخذ تصمیم‌های شجاعانه در مورد تعیین تکلیف طرح‌های یادشده در همین هفته‌های اول، می‌تواند راهگشای این چالش اساسی باشد. ده‌ها هزار میلیارد تومان در این طرح‌ها هزینه شده است و مردم از خروجی و نتیجه طرح‌های یادشده محروم هستند، بخش خصوصی نیز به عنوان سازنده، مشاور و پیمانکار در این طرح‌ها دچار فرسودگی شده است و بازدید از شرکت‌های مشاور، سازنده و پیمانکار بخش خصوصی به عنوان سرمایه ملی در همین آغاز کار خواهد توانست این امر را به عنوان واقعیتهای تلخ به آن مقام محترم نشان دهد.

واگذاری طرح‌های نیمه‌تمام به بخش خصوصی و استفاده از روش‌های جدید تامین مالی همچون مشارکت عمومی و خصوصی و همچنین جذب منابع مالی شرکت‌های نهادی همچون صندوق‌های بازنشستگی و منابع غیردولتی عمومی به عنوان یک اولویت مشترک با بخش خصوصی شاید بتواند حجم طرح‌های نیمه‌تمام و بلا تکلیف را کاهش دهد.

نمایندگان این انجمن صنفی سال‌هاست که با همراهی همکاران جنابعالی در شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور، در قالب کمیته فنی تلاش می‌کنند تا مسائل پروژه‌های یادشده را حل نمایند ولی فقدان جسارت لازم و قدرت تصمیم‌گیری در طی سالیان گذشته مانع از تعیین تکلیف پروژه‌های نیمه‌تمام شده است. از جنابعالی انتظار می‌رود شجاعانه در این موضوع ورود نموده و با مقاومت منطقی در مقابل خواست بعضی نمایندگان مجلس برای شروع پروژه‌های جدید، تمرکز خود را بر حل مشکلات پروژه‌های نیمه‌تمام قرار دهید.

۴. توجه به توسعه کیفی و ارتقاء موضوع بهره‌برداری تاسیسات آبی

طی پنجاه سال گذشته، سرمایه‌گذاری‌های قابل توجهی در تاسیسات زیربنایی کشور و در حوزه تاسیسات آبی از جمله تصفیه-خانه‌های آب و پساب صورت گرفته است به شکلی که امروزه ظرفیت تصفیه‌خانه‌های آب در حال بهره‌برداری به بیش از ۴ میلیارد مترمکعب در سال و ظرفیت تصفیه‌های فاضلاب در حال بهره‌برداری به بیش از ۲/۵ میلیارد مترمکعب در سال بالغ می‌گردد که برای احداث آن‌ها ده‌ها میلیارد دلار از منابع عمومی هزینه شده است ولی متأسفانه این سرمایه‌های مادی به شکل مناسب و شایسته‌ای مورد بهره‌برداری و نگهداری قرار نمی‌گیرند و به سرعت دچار فرسودگی و استهلاک شده‌اند و بنابراین لازم است که توسعه کیفی و همچنین ارتقاء ظرفیت تاسیسات موجود و بهره‌برداری مناسب از آن‌ها که مستلزم سرمایه‌گذاری کمتری خواهد بود، در اولویت وزارت نیرو قرار گیرد، لازم به ذکر است که شرکت‌های بخش خصوصی توانایی و آمادگی بهره‌برداری شایسته و همچنین ارتقاء ظرفیت تصفیه‌خانه‌های موجود را دارا هستند.

۵. ظرفیت‌سازی برای بخش خصوصی و توسعه بازارهای صادراتی

طی سالیان بعد از انقلاب بخش خصوصی صنعت آب، با ایجاد واحدهای جدید رشد نموده است و گام به گام بارور شده است. اگر چه تا سال‌های ابتدایی دهه هفتاد بخش خصوصی ایرانی، تنها با مشارکت شرکت‌های بزرگ بین‌المللی می‌توانست تصفیه‌خانه احداث نماید اما امروز دانش مهندسی ایجاد واحدهای تصفیه آب و پساب در حد دانش روز دنیا بومی‌سازی شده است. متأسفانه طی سالیان اخیر و با کاهش سرمایه‌گذاری عمومی دولت در زیرساخت‌ها از جمله بخش آب، ظرفیت ایجاد شده روز به روز کوچک‌تر شده و سرمایه‌های ایجاد شده در قالب شرکت‌ها و افراد متخصص، فرسوده و ضعیف شده است. نظرسنجی و آمار اخذ شده توسط این انجمن صنفی نشان‌دهنده استفاده از حداکثر ۲۰ درصد از ظرفیت موجود در شرکت‌های بخش خصوصی طی سالیان اخیر است.

پیشنهاد می‌شود حفاظت از ظرفیت ایجاد شده در بخش خصوصی در دستور کار قرار گیرد، حفظ بازار پروژه‌های داخلی و توجه همزمان به توسعه صادرات خدمات فنی و مهندسی، می‌تواند الگوی مناسبی در این مسیر باشد. قابل ذکر است بخش خصوصی با سابقه اجرای پروژه در بیش از ۲۰ مقصد صادراتی در بخش آب، آماده همکاری و تعامل در این زمینه می‌باشد.

۶. توجه به موضوع پساب صنعتی و شهری و تقویت رویکرد زیست‌محیطی وزارت نیرو

یکی از انتقادات دائمی فعالان مدنی به وزرات نیرو، غلبه رویکرد مهندسی و ساخت، بر رویکردهای زیست‌محیطی در این وزارتخانه بوده است. پیشنهاد می‌شود به رویکردهای زیست‌محیطی در محورهای کلی و برنامه‌ها توجه بیشتری شود. امروزه میلیاردها مترمکعب پساب در واحدهای صنعتی از جمله واحدهای نفتی و معدنی و سایر واحدهای صنعتی، در طبیعت رهاسازی می‌شود، حجم عمده آب ورودی واحدهای یاد شده با سرمایه‌گذاری و مدیریت وزارت نیرو تامین می‌شود و از این رو ضرورت دارد که بازچرخانی پساب، علاوه بر سازمان محیط زیست طی توافقاتی روشن و زمان‌بندی شده، در دستور کار وزارت نیرو و دولت نیز قرار گیرد.

۷. استفاده از تجربه و ظرفیت تصمیم‌سازی بخش خصوصی و دینفعان مدنی

امروزه هر تصمیمی که در اتاق‌های در بسته و بدون توجه به خواسته‌های دینفعان مربوطه گرفته شود محکوم به شکست و عدم تحقق خواهد بود. این یکی از اشکالات برنامه‌ریزی ما در طی سالیان گذشته بوده است و به همین دلیل علیرغم گذشت شش برنامه توسعه پنج ساله، هنوز از اهداف ذکر شده بسیار عقب هستیم؛ در قانون بهبود مستمر کسب و کار به ضرورت اخذ دیدگاه تشکل‌های تصریح شده است که حتماً مورد توجه خواهد بود. پیشنهاد می‌شود که از ظرفیت تصمیم‌سازی و مشاوره دینفعان، برای تحقق اهداف تا حد امکان استفاده گردد.

انجمن صنفی شرکتهای صنعت آب و فاضلاب
Water & Wastewater Companies syndicate

در پایان ضمن آرزوی توفیق برای جنابعالی و همکاران محترم در وزارت نیرو، این نهاد صنفی ملی به عنوان نماینده بخش خصوصی صنعت آب، آماده هرگونه همکاری و مشارکت با مقام عالی وزارت در مسیر تحقق اهداف مشترک می باشد و در این راستا درخواست تشکیل جلساتی منظم و ادواری با جنابعالی و معاونان محترم برای بررسی مشکلات صنعت و همفکری در تدوین راهکارهای مناسب برای برون رفت از شرایط نامناسب فعلی را تقدیم می دارد.

با تقدیم احترام

علی اکبر هوشمند

رئیس هیات مدیره